

บทที่ 2

วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณคดี และงานวิจัยที่จะกล่าวถึงในที่นี้ จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

คือ

1. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.3 หลักการและกระบวนการในการดำเนินการจัดกิจกรรม

เสริมหลักสูตร

- 1.4 วิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์
- 1.5 ขอบข่ายและประเภท ลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

วิชาคณิตศาสตร์

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยภายในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ในประเทศไทยมีการเรียกชื่อต่าง ๆ กันออกไป แต่เดิมเรียกว่า กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra Curricular Activities) เพราะเห็นว่ากิจกรรมนั้นไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แต่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติของนักเรียน ต่อมาการเรียนการสอนได้รับอิทธิพลจากแนวคิดทางการศึกษา

สมัยใหม่มากขึ้น โดยรวมเอากิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนเข้าไปในหลักสูตร และถือว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมการเรียนในเวลาเรียนให้ดีขึ้นอีกด้วย จึงเรียกชื่อว่า กิจกรรมรวมหลักสูตร (Co-Curricular Activities) และกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Promotional Curricular Activities) ซึ่งในระยะหลังเรียกกันว่ากิจกรรมนักเรียน (Student Activities) (สุจริต เพ็ชรขอบ 2525 : 171)

ในต่างประเทศเรียกชื่อกิจกรรมดังกล่าวไว้ต่าง ๆ กัน คือ
 Extracurricular Activities, Extraclass Activities,
 Cocurricular Activities, Informal Curriculum,
 Semicurricular Activities, Activities, Campus Activities,
 Noncurricular Activities, Allied Activities, Group
 Activities, Intercurriculum, Third Curriculum เป็นต้น
 (Robert W. Frederick 1959 : 7)

สำหรับความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น นักการศึกษาให้ความหมายไว้ต่าง ๆ ดังนี้

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good 1945 : 7) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า เป็นโปรแกรม และการจัดการดำเนินงานโดยนักเรียน นักการศึกษา หรือสถาบันการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ ช่วยถึงความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏออกมา ไม่มีการให้หน่วยกิต ต้องจัดหาเงินเพื่อการดำเนินการเอง และอยู่ภายใต้การควบคุมของสถานศึกษา

จอร์จ วิลลาร์ด ฟราเซียร์ (George Willard Frasier 1950 : 170) มีความเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรหมายถึงกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ไม่มีการนับหน่วยกิต เพื่อช่วยให้สำเร็จการศึกษา

โรเบิร์ต คัมบลิว เฟรดเดอริก (Robert W. Frederick 1959 : 6) ให้ความเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยนักเรียนสมัครใจ ที่จะเข้าร่วมดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและสนับสนุนจากคณาจารย์ และเป็นกิจกรรมที่ไม่มีหน่วยกิต หรือคะแนนใด มาประเมินผลเพื่อการเลื่อนชั้น

ซยุ แสงศักดิ์ (2513 : 3) ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนตามปกติ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ต่าง ๆ ทั้งที่สืบเนื่องและไม่สืบเนื่อง กับหลักสูตร แต่โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการจัดทำ เพื่อให้เกิดพัฒนาในตัวโดยสอดคล้อง กับความมุ่งหมายของการศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2513 : 159) ให้ความเห็นว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึงกิจกรรมทั้งหมดที่โรงเรียนจัดขึ้น ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร เพื่อมุ่งต่อความเจริญของนักเรียน

ภิญโญ สาธร (2519 : 208) ให้ความเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นบรรดากิจกรรมรวมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตรทั้งหลาย ที่ให้การศึกษากับนักเรียนนอกห้องเรียน ปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละแห่ง และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน อีกทั้งต้องอาศัย ความสามารถของผู้บริหารคือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และครู อาจารย์ที่ปรึกษาอีกด้วย

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2525 : 38) ให้ความเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง บรรดากิจกรรมประกอบหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลาย ที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียน จัดขึ้นโดยนักเรียนสมัครใจที่จะเข้าร่วม และดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและสนับสนุนจากคณาจารย์ และไม่มีภาระให้คะแนนใด ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเลื่อนชั้น หรือสำเร็จการศึกษา

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2525 : 5) ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนรู กว้างขวางทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน โดยความสมัครใจ และความต้องการของนักเรียน และกิจกรรมนั้นจะต้องมีผลต่อกิจกรรมในหลักสูตรให้ได้รับผลดียิ่งขึ้นด้วย

จากการที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร พอสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนเนื้อหาตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ตามความสนใจ และความสามารถของนักเรียน ไม่มีการนำคะแนนใด ๆ มาประเมินผลเพื่อการเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา

1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์มีคุณค่าต่อการศึกษาอยู่หลายประการ จึงจะเห็นได้จากจากการที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ ดังนี้คือ

แฮร์รี่ ซี แมคคาวน์ (Harry C. McKown-1938 : 4) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีความ

สำคัญเท่ากับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเป็น
พื้นฐานของการจัดการศึกษา

อดอล์ฟ อันรูห์ (Adolph Unruh 1949 : 3) ให้ความเห็นว่า
กิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นไม่ควรจะจัดเป็นกิจกรรมพิเศษนอกเหนือไปจากกิจกรรม
การเรียนการสอนตามปกติ เพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตร จะช่วยให้ผู้เรียนมี
ประสบการณ์ที่ดีที่สุด ความมุ่งมั่นหมายของหลักสูตร ซึ่ง เน้นการปรับตัวของนักเรียน
เพื่อให้ดำรงตนอยู่ในสังคมไทยอย่างเป็นสุข

จอห์น อาร์ แชนนอน (John R. Shannon 1949 : 275)
กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรจะได้รับการพิจารณาว่าเป็นเรื่อง
สำคัญเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะต้องคำนึงถึงเมื่อมีการจัดทำหลักสูตร และยอมรับว่า
กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้เด็กเรียนมีโอกาสพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองไป
ในแนวทางที่พึงปรารถนา

เอลส์เวิร์ท ทอมป์กินส์ (Ellswort Tompkins 1950 : 10)
ให้ความเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นประสบการณ์ที่ดี เป็นส่วนเสริมการ
เรียนการสอนตามประมวลการเรียนในหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียน
เจริญงอกงามทุกด้าน ดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับ
สังคมได้

นอกจากนี้ ธนู แสงศักดิ์ (2513 : 3) ให้ความเห็นว่า
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งที่จำเป็นและควรถือปฏิบัติ เนื่องจาก
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งชอบการรวมกลุ่ม หรือ
ตั้งกลุ่มขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนในห้อง
เรียนเพียงอย่างเดียว ย่อมไม่พอ แต่ควรหาวิธีการที่จะสอนให้ผู้เรียนรู้จักการ
อยู่รวมกัน ทำงานรวมกัน โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรมาช่วย

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะก่อให้เกิดแก่นักเรียน โดยมีนักการศึกษาหลายท่าน เช่น โรเบิร์ต คัมลิว เฟรคเกอร์ (Robert W. Frederick 1959 : 214) , แฮร์รี่ ซี แมคคานัน (Harry C. Mc Kown 1960 : 510) , วันเนอร์ มะทา (2523 : 1 - 2) , คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2525 : 5 - 6) เป็นต้น ได้ให้เหตุผลไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ช่วยสนองความต้องการทางด้านจิตวิทยาของนักเรียน โดยเฉพาะที่อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งชอบทดลอง ชอบสำรวจ มีความอยากรู้อยากเห็น อยากรแสดงความคิดเห็นของตนเอง ชอบรวมกลุ่ม และต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม หรือหมู่คณะ
2. กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยดึงความสนใจ ความสามารถ และความกระตือรือร้นของนักเรียนให้ปรากฏออกมา เช่น กิจกรรมกานคนตรี ร้องเพลง วาดเขียน และกิจกรรมซึ่งมีการแข่งขันกัน ฯลฯ
3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์ เช่น
 - 3.1 ไม่ตั้งตนเป็นบุคคลอันสูงส่ง หรือประพฤตินอกทาง สังคม
 - 3.2 ได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือน ๆ กัน
 - 3.3 กิจกรรมบางประเภททำให้นักเรียนได้พบกับสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู อาจารย์
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ช่วยฝึกความเป็นผู้นำและผู้นำที่ดีตามแบบการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีความสำคัญ และจำเป็นมากในการศึกษาปัจจุบัน เพราะเป็นส่วนเสริมการเรียนการสอน ให้ความหมายของการศึกษา บรรลุผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ และจะเป็นวิถีทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสแสวงหาประสบการณ์ด้วยตนเอง ทั้งยังช่วยสนองความต้องการทางจิตวิทยา ช่วยสร้างความสนใจความกระตือรือร้นของนักเรียนให้ปรากฏออกมา ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีเจตคติที่ดี และส่งเสริมสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครูผู้สอน ซึ่งการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวนั้น ไม่สามารถพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้สมบูรณ์ได้ ภัยคุกคามกระทรวงศึกษาธิการจึงได้พิจารณาเห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงจะเห็นได้จาก การจัดหลักสูตรประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ปีพุทธศักราช 2520 ได้มีการกำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ด้วย กล่าวคือ ให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 คาบ ต่อ 1 ภาคเรียน โดยมีผู้ช่วยครูใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนโดยเฉพาะ

1.3 หลักการและกระบวนการในการดำเนินการจัดกิจกรรม

เสริมหลักสูตร

ในการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา (2520 : 3) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้ คือ

1. การจัดกิจกรรม ต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาล ในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเจริญ และความมั่นคงของชาติ
2. จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง

4. จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน และครู
5. การจัดกิจกรรมจะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
6. การจัดกิจกรรมใด ๆ จะต้องมิใช่โครงการและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม โครงการและระเบียบข้อบังคับนั้นจะต้องเป็นของโรงเรียน
7. นักเรียนจะต้องเข้าร่วมในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจไม่น้อยกว่า 1 อย่าง การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละภาคเรียน จะเป็นกิจกรรมอย่างเดียวกันหรือไม่ก็ได้
8. ทุกกิจกรรมจะต้องมีครู อาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบดำเนินการ
9. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมจะต้องเป็นบุคคลที่อยู่ปัจจุบันในสถานศึกษานั้น เว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
10. การจัดให้มีกิจกรรมเลือกใด ๆ หรือไม่ ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้น
11. การจัดกิจกรรมใด ๆ ให้โรงเรียนควบคุมเรื่องการรับ-จ่ายเงิน หรือพัสดุสิ่งของอื่น ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบและประหยัด เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของชาติ
12. ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมใด ๆ ไม่เหมาะสม มีการกระทำหรืออาจนำมาซึ่งอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้น ๆ เสีย

นอกจากนี้ ยังมีนักการศึกษาหลายท่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น แฮร์รี่ ซี แมคคาวน (Harry C. Mc Kown 1949 : 17-22.) อาร์. เอช. แชฟเฟอร์ และ คัมบลิว ดี มาร์ตินสัน (R.H. Shaffer and W.D. Martinson 1966 : 199), ประคัม นิลพิงงา (2524 : 66-67),

สุจิต เพ็ชรขอม (2525 : 176-178) และ หน่วยงานพิเศษ เขตการศึกษา 6 ลพบุรี (2525 : 4) เป็นต้น ได้เสนอแนะเกี่ยวกับหลักการดำเนินการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนควรมีการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด
2. โรงเรียนพึงถือว่า นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน เป็นบุคคลที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ให้มากที่สุด
3. การรวมกิจกรรมของนักเรียน ควรเป็นไปด้วยความสมัครใจ นักเรียนควรมีเสรีภาพในการเข้าเป็นสมาชิกกิจกรรม ชุมนุมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจโดยไม่มีการบังคับ อย่างไรก็ตามทางโรงเรียนไม่ควรปล่อยให้ นักเรียนรวมกิจกรรมชุมนุมหลายชุมนุม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างจริงจัง และได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่
4. โรงเรียนควรให้ความเสมอภาค และความยุติธรรม แก่ นักเรียนทุกคน ไม่ควรมีการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ใดในการรวมกิจกรรม
5. โรงเรียนควรให้การสนับสนุนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นแต่ละครั้ง ด้วยการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ เช่น จัดอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่เหมาะสม สถานที่ อุปกรณ์ และงบประมาณเท่าที่จะพอจัดให้ได้
6. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดในกิจกรรมที่ตนจะให้คำปรึกษาควรมีบุคลิกภาพดี และเป็นกันเองกับนักเรียน สามารถทำงานร่วมกับนักเรียน รู้จักเสียสละ และมีความเป็นประชาธิปไตย

7. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรดำเนินการอย่างรอบคอบ รัดกุม และยุติธรรม
8. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสม จะจัดกิจกรรมในเวลาเรียน หรือนอกเวลาเรียนก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึง วัตถุประสงค์ของการจัด และประโยชน์ที่นักเรียนส่วนใหญ่จะได้รับให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้
9. กิจกรรมที่จัดควรเป็นกิจกรรมที่ประหยัด ไม่ทำให้ผู้รวมกิจกรรมต้องเสียเวลา และค่าใช้จ่ายมากเกินไป อีกทั้งควรเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ และเหมาะสมกับสถานการณ์ในท้องถิ่น (Local Situation)
10. กิจกรรมที่จัดควรเป็นส่วนประกอบของกิจกรรมในหลักสูตร ซึ่งนักเรียนจะต้องทราบว่ากิจกรรมนี้มุ่งหมายอย่างไร ต้องทราบวิธีการดำเนินการจัดเป็นอย่างไร
11. กิจกรรมที่จัด ควรสอดคล้องกับปรัชญา และนโยบายของรัฐ และไม่ขัดกับกฎหมายของบ้านเมือง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

สำหรับกระบวนการในการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น บัญญัติ อยุทธบัญญัติ (2524 : 48 - 49) และศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 1 นครปฐม (2526 : 5) ได้เสนอแนะไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ชั้นเตรียมงาน ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมคณะครู อาจารย์ ในโรงเรียน ให้เข้าใจถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เปิดโอกาสให้ครู อาจารย์ อภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เกี่ยวกับการวางแผนงาน และโครงการในการดำเนินงาน เพื่อสำรวจความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความสนใจของครู อาจารย์ในโรงเรียน เพื่อตัดสินใจไต่ถามโรงเรียน สามารถจัดกิจกรรมใดได้บ้าง และแต่ละกิจกรรมจะสามารถรับนักเรียนเข้าเป็นสมาชิกได้มากน้อยเท่าใด ในกรณีที่ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในกิจกรรมใด

ควรจัดส่งครู อาจารย์ไปศึกษาอบรม หรือดูงาน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตน นอกจากนี้จะต้องจัดเตรียมงานในคานอู่ปรกณ์ เครื่องมือ และองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น สถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนงบประมาณในการดำเนินงานให้พร้อม

2. **ขั้นดำเนินงาน** ทางโรงเรียนควรพิจารณาเลือกหรือให้ครูอาจารย์สมัครเป็นที่ปรึกษากิจกรรม และแต่งตั้งคณะกรรมการชั่วคราวขึ้นดำเนินการวางแผน ขอม้งค์ย และโครงการจัดกิจกรรมแต่ละอย่างตามที่ตัดสินใจจะเปิดให้ขึ้น ประกาศชื่อกิจกรรม และระเบียบขอม้งค์ยของแต่ละกิจกรรม โดยจัดประชุมชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์ ไว้ให้นักเรียนเกิดความสนใจ เห็นความสำคัญ และเข้าใจความมุ่งหมายและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละประเภท ตามความถนัดและสนใจของนักเรียน

จากนั้นโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมสมาชิก และเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน ประกอบด้วยประธาน รองประธาน และกรรมการในตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างระเบียบ ขอม้งค์ย แผนงานหรือโครงการที่ใ้ควางไว้ครั้งหนึ่ง โดยมีครู อาจารย์ที่ปรึกษา คอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด เสนอร่างระเบียบนั้นต่อโรงเรียน เพื่อขออนุมัติใช้ดำเนินการต่อไป

3. **ขั้นประเมินผลและติดตามผล** การจัดกิจกรรมทุกครั้งจะต้องมีการประเมินผล และติดตามผล เพื่อจะได้ทราบว่าในปีหนึ่ง ๆ หรือในภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมไ้ดีขึ้นบ้าง บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มากน้อยเพียงใด และมีปัญหา อุปสรรค อะไรบ้าง ที่จะไ้นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานครั้งต่อไป การประเมินผลและติดตามผล ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเทคนิค วิธีการ และเครื่องมือ ซึ่งอาจใช้เทคนิควิธีการหลาย ๆ วิธี ไ้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตขณะให้นักเรียนเข้าร่วม

กิจกรรม และการตรวจคุณภาพของนักเรียนเป็นต้น ควรมีการเสนอผลการประเมิน ต่อที่ประชุมใหญ่ เพื่อให้ครู อาจารย์ทุกคน ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมไถ่ถามอย่างทั่วถึง

1.4 วิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์

หัวหน้าหมวดวิชาต้องพิจารณาว่า ควรที่จะจัดกิจกรรมประเภทใดขึ้นบ้าง กิจกรรมนั้นให้ประโยชน์แก่นักเรียนมากน้อยเพียงใด ขอบเขตการปฏิบัติกว้างขวางขนาดไหน จะใช้เวลาานเท่าใด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของโรงเรียน และของหมวดวิชา และสิ่งที่จะต้องพิจารณา ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาคณิตศาสตร์ คือ

1. ความมุ่งหมาย การจัดกิจกรรมแต่ละอย่างย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายในการจัด ซึ่งอาจเป็นจุดมุ่งหมายที่สนองความต้องการของนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน หรือเพื่อส่งเสริมความรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น แล้วแต่กรณี เช่น

1.1 ส่งเสริมการเรียนคณิตศาสตร์แบบทดลองและการค้นพบ

1.2 ส่งเสริมการเรียนเรื่อง ซึ่ง ทวง วัด และเรขาคณิต

ภาคปฏิบัติให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

1.3 เป็นการส่งเสริมความรู้แก่นักเรียนที่เรียนอ่อน

1.4 หรือเป็นกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่สนใจวิชานี้โดยเฉพาะ

1.5 และอื่น ๆ

2. ความพร้อมของครู อาจารย์ กิจกรรมทุกอย่างยังต้องอาศัย ครู อาจารย์ คอยชี้แนะ แนะนำ ควบคุม และบางครั้งก็ต้องเป็นผู้ริเริ่ม ทั้งนี้ในการดำเนินการ จึงต้องอาศัยครู อาจารย์ ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในแต่ละเรื่องเป็นอย่างดี และควรให้คณะครู อาจารย์มีโอกาสทำความเข้าใจและถ่ายทอด

ความรู้แก่กัน โดยอาจจัดการนี้เทศภายในโรงเรียน หรือจัดประชุม อบรม
ปฏิบัติภารกิจได้

3. ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตรนี้จะต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของนักเรียน ซึ่งไม่จำเป็น
ต้อง เป็นความสนใจหรือความต้องการของนักเรียนทั้ง โรงเรียน แต่ถาเป็น
นักเรียนจำนวนมากก็ เพราะในรอบปีหนึ่ง ๆ ทางมหาวิทยาลัยอาจจัดกิจกรรม
ได้หลายประเภท เพื่อสนองความสนใจของนักเรียน การสำรวจ ความสนใจ
และความต้องการของนักเรียน อาจใช้วิธี

- 3.1 ตามความสมัครใจของนักเรียน
- 3.2 แจกแบบสอบถามหรือแบบสำรวจ
- 3.3 และอื่น ๆ

การจัดนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนั้น อาจจัดให้นักเรียนร่วมกิจกรรม
ได้ทุกคนตามความสนใจ หรือคัดเลือกตามความมุ่งหมาย

4. แหล่งวิทยากร และงบประมาณ

- 4.1 แหล่งวิทยากร อาจหาได้จาก
 - 4.1.1 คู่มือการจัดกิจกรรมและ เกมวิชาคณิตศาสตร์
ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.1.2 บัณฑิตงานวิชาคณิตศาสตร์ ของสถาบันส่งเสริม
การสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (สสวท.)
 - 4.1.3 วิทยากรจากหน่วยศึกษานิเทศก์ จังหวัด เขต
หรือกรม
 - 4.1.4 วิทยากรจากวิทยาลัยครู มหาวิทยาลัย หรือ
สถาบันอื่น

- 4.1.5 และอื่น ๆ
- 4.2 งบประมาณ อื่นๆ จาก
 - 4.2.1 เงินอุดหนุนของโรงเรียนที่ได้รับจัดสรร
 - 4.2.2 เงินบริจาค
 - 4.2.3 เงินจากรายได้ที่ได้จัดงานแสดงต่าง ๆ
 - 4.2.4 และอื่น ๆ
- 5. เกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมที่จัด อาจทำได้โดย
 - 5.1 เก็บสถิตินักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อดูความสนใจ
 - 5.2 คณะครู อาจารย์ให้ความร่วมมือกันโดยทั่วถึงทุกคน
หรือไม่
 - 5.3 โครงการที่กำหนดไว้สามารถดำเนินการได้ก็เพียงใด
หรือมีอุปสรรคอะไรบ้าง
 - 5.4 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้แล้ว มีความก้าวหน้าเป็น
รายบุคคล หรือในโดยรวมมากน้อยเพียงใด (ดูจากข้อทดสอบ หรือผลงาน)
 - 5.5 กิจกรรมนี้ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากครูปกครอง
และชุมชน หรือไม่ มากน้อยเพียงใด
 - 5.6 กิจกรรมนี้ควรจัดทำต่อไปหรือไม่ อย่างไร
 - 5.7 และอื่น ๆ

(กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานพิเศษ กรมสามัญศึกษา 2522 :

1.5 ขอบข่ายและประเภท ลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์
กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา (2520 : 2) ใ้กำหนด
ขอบข่าย และประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไว้ดังนี้

ขอบข่ายของกิจกรรม กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อ
ส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจ และ
เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ อุบนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคม
ประชาธิปไตย

ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่โรงเรียนควรจัดมีดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมลูกเสือ หรือยุวกาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรม
ผู้นำเพื่อประโยชน์
2. กิจกรรมศาสนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมทัศนศึกษา
9. กิจกรรมนันทนาการ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

กิจกรรมทั้ง 10 ประเภท แต่ละประเภท โรงเรียนอาจจัดแยกเป็น
กิจกรรมย่อย ๆ ได้อีกหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและ
สหกรณ์ อาจแยกจัดเป็นชุมนุมยุวกสิกร ในระดับประถมศึกษา หรือชุมนุมเกษตรกร
ในอนาคตแห่งประเทศไทย ในระดับมัธยมศึกษา หรือชุมนุมสหกรณ์ เป็นต้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ เป็นกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ
ต่าง ๆ ในหลักสูตร ซึ่งเป็นกิจกรรมประเภทที่ 10 ตามคู่มือ การจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตรของกรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ

ขยายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ กิจกรรมเสริม
หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เพื่อ
ส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ให้
นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะต่าง ๆ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีโอกาสทำ
งานเป็นรายบุคคล และหมู่คณะ เพื่อฝึกฝนให้อยู่ร่วมกันในสังคมที่ขึ้น และเป็น
พลเมืองดีทางสังคมประชาธิปไตย

ประเภท ลักษณะ ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ ที่จัด
ขึ้นในโรงเรียนต่าง ๆ ย่อมมีความแตกต่างกันทั้งขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละ
โรงเรียน เชนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ
ของโรงเรียน ตลอดจนอายุ ระดับการศึกษา ความสนใจ และความต้องการ
ของนักเรียน บางโรงเรียนมีบุคลากร งบประมาณ และวัสดุ อุปกรณ์พร้อม
สามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินการจัดกิจกรรมได้ก็ บางโรงเรียนก็
ขาดแคลนสิ่งเหล่านี้ จึงไม่อาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้มาก เท่าที่ควร

นักการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จำแนกประเภท ลักษณะ
ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้ คือ

ยุพิน พิพิธกุล (2522 : 1 - 2) ได้แบ่งประเภท ลักษณะของ
กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ ออกเป็น

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการแข่งขัน
 - 1.1 แข่งขันเกมทางคณิตศาสตร์
 - 1.2 แข่งขันตอบปัญหาทางคณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์

1.3 ประมวลคูณกรรม ประกอบการเรียนการสอนวิชา

1.4 ประมวลรองเพลง และแต่งเพลงที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์

1.5 ประมวลวาดภาพของบุคคลสำคัญทางคณิตศาสตร์

2. กิจกรรมที่ศึกษาคุณค่าความสวยงามตนเอง

2.1 ศึกษาคุณค่าจากหนังสือ ตำรา เอกสารประกอบการสอน

2.2 ศึกษาคุณค่าจากบทเรียนแบบโปรแกรม

2.3 ศึกษาคุณค่าจากชุดการสอนสำหรับนักเรียน เรียนด้วย

ตนเอง

3. กิจกรรมที่ศึกษาได้จากเครื่อง วัสดุที่สนับสนุนกรรม เช่น

3.1 เทป

3.2 วีซีดีโอเทป

3.3 วิทยุ

3.4 โทรทัศน์

3.5 สไลด์ และภาพนิ่ง

3.6 เครื่องฉายข้ามศีรษะและแผ่นใส

4. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูด

4.1 จักรกัปราชัย สัมมนา ทางคณิตศาสตร์

4.2 ใ้เลาประวัติของนักคณิตศาสตร์

5. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านและการเขียน

5.1 อ่านบทความหรือข่าวความเคลื่อนไหวทางคณิตศาสตร์
จากหนังสือพิมพ์ แลวจกับันทึก หรือทำสัติติไว้

5.2 เขียนข่าว หรือเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์
ลงในหนังสือพิมพ์ หรือติคัป้ายนิเทศของหวมวศึกษาคณิตศาสตร์

6. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษานอกสถานที่

7. กิจกรรมที่เกี่ยวกับนิทรรศการ

หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 1 นครปฐม (2526 : 46 - 47)

ไต่เบงประเภท ลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ไว้ดังนี้

1. สอน ให้ความรู้ สำหรับกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้ที่ถูกต้อง ๆ กิจกรรมบางคายนั้น อาจมีบรรยากาศคล้ายห้องเรียนธรรมดา ผู้ให้ความรู้อาจเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา หรือวิทยากรอื่น ๆ ก็ได้
2. อภิปราย กิจกรรมนี้เป็นของนักเรียนมากขึ้น การอภิปรายอาจจะอภิปรายในเรื่องทั่ว ๆ ไป ของคณิตศาสตร์
3. การรวบรวมข่าว ความเคลื่อนไหวทางคณิตศาสตร์ที่น่าสนใจ
4. การเล่นเกมทางคณิตศาสตร์
5. การจัดกลุ่มสัมพันธ์
6. การประกวดการแข่งขัน เช่น ประกวดวาดภาพบุคคลสำคัญทางคณิตศาสตร์ ประกวดสิ่งประดิษฐ์ทางคณิตศาสตร์ การแข่งขันตอบปัญหาทางคณิตศาสตร์
7. การจัดนิทรรศการ เช่น การจัดนิทรรศการแสดงผลงานที่นักเรียนทำขึ้น หรือ นิทรรศการเชิงวิชาการ เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน
8. การชมภาพยนตร์ สไลด์ ภาพนิ่ง หรือวีดีโอเทปที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์
9. การสาธิต
10. การไปทัศนศึกษา

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2522 : 120 - 121) ไต่เบงประเภท ลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมปฏิบัติการทางคณิตศาสตร์
2. แข่งขันตอบปัญหา
3. เกม
4. จัดนิทรรศการผลงานทางคณิตศาสตร์

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยภายในประเทศ ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังต่อไปนี้

จุไรศรี สุทธิศรีสังข์ (2508) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียน กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนคร ใช้เครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนจำนวน 300 คน จาก 12 โรงเรียน นำผลมาวิเคราะห์ โดยคิดเป็นคะแนนในการรวมกิจกรรม แล้วนำมาหาความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งได้จากคะแนนสอบประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2508 ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน เมื่อแยกตามประเภทของโรงเรียน แยกตามเพศ ตามอายุ และรวมทั้งหมดแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้มีค่าเป็นลบทั้งสิ้น แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน เป็นไปในทางตรงกันข้าม (สัมพันธ์กันเชิงลบ) ยกเว้นโรงเรียนรัฐบาล ประเภทสหศึกษาเท่านั้น ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกค่อนข้างต่ำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระบายน้อยมาก

ชัยนาท นาคบุปผา (2509) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความสัมพันธ์ของการเรียนกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสถานักเรียน ในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบของนักเรียนก่อนได้รับตำแหน่ง กับเมื่อได้รับตำแหน่งสถานักเรียนแล้ว โดยรวบรวมข้อมูล จากการศึกษารายงานเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม และรายงานผลการเรียนของกรรมการสถานักเรียน จำนวน 140 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.49 - 0.76 แสดงว่า คะแนนผลการเรียนของนักเรียนก่อนเป็นกรรมการสถานักเรียน กับเมื่อ ขณะปฏิบัติกิจกรรมของคณะกรรมการสถานักเรียนมีความสัมพันธ์กันมาก เมื่อค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าสูง และมีความสัมพันธ์กันปานกลาง ในบางโรงเรียนเมื่อค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำ

ไพศาล หวังพานิช (2510) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2510" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน และหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 ผลปรากฏว่า กิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับผลการเรียนของนิสิต คือกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา กิจกรรมขององค์การนิสิต และกิจกรรมของชุมนุมวิชาการต่าง ๆ ส่วนกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันในทางลบกับผลการเรียน ได้แก่ กิจกรรมของชุมนุมดนตรี และร้องเพลง

บุษกรวิบูลย์ วณิชจินดา (2513) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลสำเร็จในการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการจัดกิจกรรม

เสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม และหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนคร โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคมศึกษาจำนวน 30 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 - 3 จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน จำนวน 8 โรงเรียน ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน เมื่อแยกตามประเภทของโรงเรียน ตามเพศ และรวมทั้งหมดแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้มีค่าเป็นบวกค่อนข้างสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสิ้น

จิตรา พงษ์กิจมงคล (2517) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาใช้เครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ 50 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาปีที่ 2 จำนวน 400 คน จากวิทยาลัยครู 5 แห่ง ผลการวิจัย ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครู 2 แห่ง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนวิทยาลัยครูอีก 3 แห่ง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริพันธ์ ศรีอุทอง (2517) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความ

สัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับสัมฤทธิผลในการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัย ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา กับสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน เมื่อแยกตามแผนก วิทยาศาสตร์ และศิลปะแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้เท่ากับ -0.009 และ 0.081 ตามลำดับ ไม่นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการเข้าร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตรกับสัมฤทธิผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ กัน

สุวิทย์ โคภรธนู (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา วิทยาศาสตร์" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริม หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริม หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียน 9 โรงเรียน ทั้งที่เป็นโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์กับความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของโรงเรียนสาธิต ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ ในต่างประเทศได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายท่าน อาทิเช่น

อาร์ ซี ไมเยอร์ส (R.C. Myers 1952 : 415-421) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Biographical Factors and Academic Achievement, An Experimental Investigation" โดยศึกษาความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกับผลการเรียนของนักศึกษาปรากฏว่า นักศึกษาที่เรียนก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เป็นเหตุที่เห็นว่าที่สำคัญตลอดจนมีความรับผิดชอบในงานของวิทยาลัยมาก ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มักจะเข้าร่วมกิจกรรมและมีหน้าที่ในการช่วยงานของวิทยาลัยน้อยกว่า หรือไม่รวมกิจกรรมเลย

เวอร์น ฮาร์มอน เจนเซน (Vern Harmon Jensen 1958 : 70 - 71) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "An Analysis and Comparison of the Adjustment Problems of Non Achieving College Students of Low Scholastic Ability and other Groups of Achieving and Non Achieving Students" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ เพื่อที่จะค้นหาทางช่วยให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ไม่ต้องเสียเปรียบกัน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ เป็นนักศึกษาระดับปีที่ 1 จำนวน 458 คน ที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย บริกแฮม ยัง (Brigham Young) รัฐโคโลราโด ในภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง ปีการศึกษา 1955 - 1956 และได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม ตามความสามารถทางสติปัญญา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เข้าร่วมกิจกรรมทางคาบวัจนธรรมและวิชาการมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จอห์น ฮาโรลด์ สกิลแมน (John Harold Skillman 1959 : 1958) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of The Relationship between Participation in Various Types of Extra Class Activities and Academic Performance in Three Private Japanese Secondary School" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อหาความ

สัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยชั้น 3 โรงเรียน โดยควบคุมตัวแปรทางด้านสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 840 คน จากโรงเรียน 3 แห่งในกรุงโตเกียว กิจกรรมเสริมหลักสูตรได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ สถานักเรียนและคณะกรรมการชั้น ชมรมทางวิชาการ กิจกรรมทางด้านการพิมพ์ ละคร และดนตรี และชุมนุมเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมสถานักเรียน และคณะกรรมการชั้น สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

2. ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนทั้ง 4 ประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทที่มีจุดมุ่งหมายส่งเสริมวิชาการ ไม่แตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทที่มีจุดมุ่งหมายส่งเสริมวิชาการเพียงเล็กน้อย

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร สูงกว่าคะแนนของผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเลย

โรเบิร์ต ดี ฮัมฟรีย์ (Robert D. Humphrey 1960 : 125 - 126) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Relationship of Participation in-out-of School Activities to School Achievement" เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในและนอกโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาจากนักเรียนชาย หอพักที่ศึกษาอยู่ในเกรด 5 จาก 8 โรงเรียน จำนวน 600 คน

ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกัน โดยวิธีสังเกตแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ไปยังนักเรียนเหล่านี้ รวมทั้งผู้ปกครอง ครู และเจ้าของโรงเรียน ผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดกันมาก คือ กิจกรรมค่านิยม การท่องเที่ยว กิจกรรมค่านิยม ศิลปะ การอ่าน การทำอาหาร การร้องเพลง และการฝีมือ และกิจกรรมที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ การชมโทรทัศน์ และภาพยนตร์ นอกจากนี้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะใช้เวลาวางในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ฟลอยด์ แฮริสัน สตีร์วอลท์ (Floyd Harison Stierwalt 1967 : 4057 -A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of The Relationship of Involvement in School Activities to the Academic Achievement of Junior High Students" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 365 คน ที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยม 11 แห่ง ในรัฐโอกลาโฮมา ซึ่งมีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ผลการวิจัย ปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกับหลังการเข้าร่วมกิจกรรม มีความแตกต่างกัน ส่วนชนิดของกิจกรรม ซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วม ไม่มีผลสำคัญต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ชาร์ล ดูเฟ วิลเลียม (Charles Dufee William 1978 : 3499A - 3540A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of Student Activities Programs in the Public Senior High School of Oklahoma" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดโปรแกรมกิจกรรมเสริม

หลักสูตรและเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรัฐโอกลาโฮมา จำนวน 478 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนจำนวนมากได้เข้าร่วมกิจกรรมประเภทกีฬา การรวมอภิปราย โทวาที และเป็นสมาชิกชุมนุมวิชาการต่าง ๆ นอกจากนี้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แต่ก็ไม่เสมอไป จะมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ปฏิเสธการเข้าร่วมกิจกรรม แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สรุป จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น มีทั้งที่สัมพันธ์กันและไม่สัมพันธ์กัน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย